

Čtenářská lekce nad knihou Překlep a Škraloup

(kolegiální podpora pro čtenářské kluby od Hany Holubkové,
manažerky ČK ZŠ K. Čapka, Kodaňská a ZŠ Curie)

Cíl (lektoři): podpořit fantazii a předvídání u dětí

Cíl (děti): pochopení, jak se prolíná fikce a realita (v knize Překlep a Škraloup)

Zvláštní příprava/pomůcky: kniha Překlep a Škraloup

- 1) kopie čtyř fází stárnutí knihy (s. 8-9) s čísly, pracovní list se čtyřmi políčky;
- 2) kopie z knihy - stroje entropiků: *čokoflekovač s. 17, rajčatové razítko s. 18, oslorohač s. 67, kýbl skvrn s. 67, ožušlávátko s. 34, vteřinové rozlepidlo s. 28, teleskopický rychlopavoukovač s. 60, dělo na chuchvalce s. 59, obří pásový sypač nečistot, tzv. „drobek“ s. 5;*
- 3) proužky papíru na napsání jména a rozstříhání

Info o knize: KONČINSKÝ, Tomáš S. a Barbora KLÁROVÁ. Překlep a Škraloup. Ilustroval Daniel ŠPAČEK. V Praze: Albatros, 2016. ISBN 978-80-00-04502-3.

Překlep je malý skřítek entropik, který chodí do třetí třídy ZŠSV (základní školy pro stárnutí věcí) a umí dělat překlepy. Entropiků je na světě spousta a všichni přispívají k tomu, aby věci stárly a vládnul v nich nepořádek. Protože jinak by se svět zastavil, nic by se na něm neměnilo a nic nového by nevznikalo.

Příběh, ve kterém kromě zajímavého, vtipného a zábavného popisu vymyšleného světa entropiků nechybí ani dobrodružství, osloví především děti prvního stupně ZŠ (Překlep je ve třetí třídě), které ocení převrácený svět entropiků: „Máma je jinak hodná, ale pořád mi nařizuje, kde se mám od čeho upatlat nebo jak si co natrhnout a zmačkat...“

Práce s knihou

V úvodu si prohlédneme knihu zvenčí, děti předvídají, o čem může být, přemýšlejí, proč se kniha jmenuje Překlep a Škraloup („Co ta slova znamenají, máme ty jevy rádi?“). Následující tři čtenářské aktivity lze rozdělit do několika setkání.

1) Jedno z možných témat práce s knihou: stárnutí. Lze ofotit čtyři obrázky stárnutí knihy na s. 8-9 (bez pořadových čísel), děti seřadí postupně a přijdou na to, že jde o fáze stárnutí věcí;

Delší varianta: rozdat potom papíry se čtyřmi očíslovanými políčky; v prvním políčku je buď obrázek nějaké nové věci (kolo, mobil, kabát, ponožka, dům atp.), nebo si děti věc vymyslí a nakreslí samy - děti postupně věc nechají kreslením zestárnout. Následně sdílíme vzniklé „příběhy stárnutí“ a společně si prohlédneme vynálezy entropiků v knize (viz např. *čokoflekovač s. 17, rajčatové razítko s. 18, oslorohač s. 67, kýbl skvrn s. 67, ožušlávátko s. 34, vteřinové rozlepidlo s. 28, teleskopický rychlopavoukovač s. 60, dělo na chuchvalce s. 59, obří pásový sypač nečistot, tzv. „drobek“ s. 55.*)

Slavnostně přetrháme pásku na knize – pokud je kniha nová (každé dítě může dostat kousek roztrhané pásky). Má to svůj smysl, protože tím se kniha začne používat, a tedy stárnout... a začneme číst.

(Je vhodné se průběžně ptát, co je vymyšlené a co ne.)

s. 7. Slib entropíků mohou postupně přečíst děti. – „*Co tedy asi dělají Překlep a Škraloup?*“
s. 9 a 13, příklady překlepů; pak od začátku s. 14 do „někam ztratí.“

2) Jak věci stárnou a rozbíjejí se? Okopírujeme z knihy stroje entropíků: *čokoflekovač s. 17, rajčatové razítko s. 18, oslorohač s. 67, kýbl skvrn s. 67, ožužlávátko s. 34, vteřinové rozlepidlo s. 28, teleskopický rychlopavoukovač s. 60, dělo na chuchvalce s. 59, obří pásový sypač nečistot, tzv. „drobek“ s. 55.* –

Rozdáme dětem: a) obrázek bez popisu: vymysli, k čemu může entropíkům sloužit tento stroj/nástroj;

b) jen popisek: nakresli, jak by mohl tenhle stroj/nástroj vypadat; 3) obrázky a popisky zvlášť – aktivita do skupin – co k sobě patří?

3) Práce s překlepy/se slovy. Překlep a Škraloup – „*Co ta slova znamenají, máme ty jevy rádi? Jaké překlepy by mohly vzniknout?*“ (Viz ukázky překlepů na s. 15.)

Čtení: (Překlep skočí do krabice s dortem a nechá se odnést domů k lidem, cestou vylepší jméno MARKÉTKA na dortu):

s. 54 „Podíval jsem se dolů ... k Markétce domů.“

s. 59 „Když objevili... prostě nic.“

s. 60 „No a v tu chvíli mi to došlo. ... pravda je...“ - *Co mu došlo, co je pravda?* - „Lidi nás entropíky vůbec nemají rádi!“

Společně si povídáme „*Proč nemají lidé rádi entropíky?*“

Aktivita: Zkus si překlep ze svého jména: napiš jméno na papírek, rozstříhej na písmena, skládej, složená slova si zapiš. Následuje (dobrovolné) sdílení nových slov v kroužku.

Závěr: Stárnutí je ovšem výsledkem růstu a vývoje. Je tedy vhodné si s dětmi popovídat na téma: „Dovedete si představit, že by se zastavil čas? Nebo že by věci ani lidé nestárli? Jak by to asi vypadalo? A je to vůbec možné? Když se něco rozbije nebo zestárne, má to i nějaké výhody?“